

Postbus 68 | 1970 AB IJmuiden

Ministerie van Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

DATUM
9 mei 2017

ONDERWERP
briefrapportage

ONS KENMERK
1711470.NT.mb

POSTADRES
Postbus 68
1970 AB IJmuiden

BEZOEKADRES
Haringkade 1
1976 CP IJmuiden

Kennisvraag

Hoe wijken de inspanningsadviezen van Wageningen Marine Research en van de PO ('Plan B') van elkaar af en in hoeverre dragen de inspanningsadviezen in Plan B bij aan het behalen van de door Plan B-geformuleerde doelstelling voor de komende drie jaar?

Methoden

Vergelijking van de inspanningsadviezen voor de komende drie jaar tussen:

- Het rapport van Wageningen Marine Research: "*Inspanningsadviezen voor snoekbaars, baars, blankvoorn en brasem in het IJssel-/Markermeer. Visseizoen 2017/2018. Rapport C018/17*"
- Het Plan B van de PO: De notitie van 3 mei 2017, kenmerk 2017/DB.

NB: De adviezen van Wageningen Marine Research zijn opgesteld voor het komend visseizoen (2017/2018) maar de aanbeveling is hierbij om deze adviezen drie seizoenen te volgen.

Samenvatting inspanningsadvies Wageningen Marine Research

Doelstelling: Er wordt gestreefd naar 'een evenwichtiger lengte-opbouw van de bestanden met meer grotere exemplaren en een groter aantal jaarklassen', als ook 'een toename van de (paai)bestanden'.

Advies:

1. Staandwantsvisserij 101 mm = 85-89% reductie van de Inspanning. Dit is vertaald vanuit het vangstadvis voor blankvoorn (73% reductie) en gecorrigeerd voor de hoeveelheid onbenutte inzet (~ de helft).
2. Zegenvisserij en staandwantsvisserij 140-190 mm = 36% reductie in de inspanning (voor de doelstelling 'geen verdere achteruitgang')
3. Een 0-vangst voor brasem
4. Daarnaast de grote hoeveelheid onbenutte inzet uit het systeem verwijderen.

Wageningen UR (Wageningen University) is specialised in the domain of healthy food and living environment.

Wageningen Marine Research, part of Wageningen UR, is a leading, independent research institute that concentrates on research into strategic and applied marine ecology.

DATUM
9 mei 2017

ONS KENMERK
1711470.NT.mb

PAGINA
2 van 3

Samenvatting Plan B

Doelstelling:

- Geen verdere achteruitgang
 - Starten met adaptief beheer: maatregelen nemen, evalueren en maatregelen aanscherpen als dat nodig blijkt om de doelstellingen te bereiken
 - Binnen drie jaar lange termijn doelstellingen formuleren op basis van bestaande wetgeving.
 - Op termijn zorgen dat het beheer en visbestanden op orde zijn

Advies:

1. Staandwantvisserij 101 mm: Geen verandering in hoeveelheid inspanning, maar wel verbod op ladders in de netten tussen 1 juli- 15 november, om vangst blankvoorn en brasem met 36% te reduceren.
De gevolgen van deze verbodsperiode voor ladders worden geëvalueerd. Als in oktober 2018 de 36% reductie in blankvoorn- en brasemvangsten niet gehaald blijkt, dan aanvullende acties:
 - a) Uitbreiding van de verbodsperiode voor ladders.
 - b) Gefaseerd en tijdelijk verhogen van de minimale maaswijdte naar bijvoorbeeld 104 mm (maar niet veel groter). De verwachting van de vissers is dat dit leidt tot 50-80% minder vangst van blankvoorn en baars.
2. Zegenvisserij en staandwantvisserij 140-190 mm: geen verandering.
3. Geen verwijdering van merkjes uit het systeem.

Evaluatie

De adviezen verschillen op meerdere punten van elkaar. Zo adviseert Wageningen Marine Research om de onbenutte inzet (het aantal merkweken dat niet gebruikt wordt) te verwijderen, maar wil Plan B de garantie dat de merken van de vissers behouden blijven. Het belangrijkste verschil tussen de twee adviezen is echter de doelstelling waarmee gewerkt wordt. Ook voor de doelstelling zoals geformuleerd door de PO heeft Wageningen Marine Research onderzoek gedaan. *Als de doelstelling zoals geformuleerd in Plan B voor de komende drie jaar door het ministerie wordt overgenomen, dan is de evaluatie van de inspanningsadviezen uit Plan B:*

Baars en snoekbaars: *Als het ministerie met minder zekerheid wil beheren dan Wageningen Marine Research op basis van ICES methodiek aanbeveelt, dan is 'geen verandering in de inspanning van staandwantvisserij 101 mm' acceptabel voor deze twee bestanden.*

Blankvoorn:

- Indien het weglaten van ladders de vangst van blankvoorn voorkomt (hier is geen informatie over beschikbaar bij Wageningen Marine Research), dan is de inschatting alsnog dat het verbod op ladders tot 15 november maar een klein deel van de blankvoornvangst voorkomt. De grootste intensiteit in staandwantvisserij vindt namelijk plaats na deze periode. Of 36% reductie in blankvoornvangsten te behalen is voorafgaand aan 15 november is onbekend.
- De kans is aanwezig dat blankvoorn die tot 15 november niet gevangen wordt, in de maanden erna alsnog gevangen wordt.
- Samengevat is de kans aannemelijk dat Plan B pas vanaf het instellen van de aanvullende acties (minimaal vanaf 2019) beduidend zal bijdragen aan het voorkomen van verdere achteruitgang van blankvoorn.

Brasem:

- Brasem wordt volgens de 2016-logboekgegevens vrijwel uitsluitend gevangen in de staandwantvisserij 140-190 mm en de zegenvisserij. Voor het voorkomen van verdere achteruitgang moet de inspanning in deze visserijen 36% gereduceerd worden. Echter, de inspanning in deze visserijen wordt niet gereduceerd in Plan B. Plan B draagt dus gebaseerd op de logboekgegevens zeer weinig bij aan het voorkomen van verdere achteruitgang van het brasembestand.
- Als het ministerie zich niet op de logboekgegevens wil baseren, maar op de mening en expertise van de vissers zoals geformuleerd in Plan B, dan gelden:
 - a. Dezelfde argumenten wat betreft de verbodsperiode als bij blankvoorn: de kans is aannemelijk dat pas vanaf 2019 het ladderverbod substantieel zal bijdragen aan de reductie van brasemvangst in de staandwantvisserij 101 mm.
 - b. Vergroten van de minimale maaswijdte zal, ook volgens de vissers, niet bijdragen aan het verlagen van de brasemvangsten.
 - c. Als uit het aanvullende onderzoek in november 2018 alsnog blijkt dat brasem hoofdzakelijk in de andere visserijen (zegen en staand want 140-190 mm) gevangen wordt, dan zal de reductie van deze visserijen alsnog besproken moeten worden met de vissers, en geïncorporeerd dienen te worden in het beheerplan.
- Samengevat is de kans groot dat Plan B niet veel zal bijdragen aan het voorkomen van verdere achteruitgang van brasem.

DATUM
9 mei 2017ONS KENNENUM
1711470.NT.mbPAGINA
3 van 3

Het plan B is in feite een start van adaptief beheer, waarbij maatregelen worden geëvalueerd, en aangescherpt waar nodig.

Voor het eerste seizoen zijn de maatregelen en evaluatie duidelijk en vooral gericht op het wegnemen van ladders in een deel van het visseizoen. De verwachting vanuit WMR is dat deze maatregelen onvoldoende zullen zijn om de doelstellingen die de sector zelf aangeeft voor brasem en blankvoorn te behalen.

De voorgestelde maatregelen en acties na het eerste seizoen zijn minder scherp gedefinieerd, m.n. concretere maatregelen om brasem te vermijden, die gevangen wordt met de grotere maaswijdtes staand want en de zegenvisserij. Dergelijke maatregelen zouden kunnen volgen, afhankelijk van de voorgestelde evaluatie eind 2018. In het huidige plan worden deze niet als zodanig geëxpliciteerd, anders dan een bereidheid aanvullende maatregelen te nemen. Wel heeft een adaptief beheer – waarbij beleidsmakers, de sector en de wetenschappers samenwerken - naar inzicht van Wageningen Marine Research de grootste kans van slagen.

Samengevat: het Plan B van de sector zou op termijn tot een gewenste toestand kunnen leiden mits de jaarlijkse evaluaties en aanscherpende maatregelen voortvarend worden opgepakt – direct na het eerste maar ook na seizoen 2 en 3. Van groot belang in deze aanpak is om de gestelde doelen met goed onderbouwde gegevens te evalueren om zodoende tot heldere vervolgafspraken te kunnen komen. Ook met betrekking tot de merkjes is correcte en volledige registratie van de benutting noodzakelijk.